



У червні 2022 року споживча інфляція в річному вимірі пришвидшилася до 21.5% (із 18.0% у травні). У місячному вимірі ціни зросли на 3.1%. Про це свідчать дані, опубліковані Державною службою статистики України. Пришвидшення інфляції передусім зумовлене факторами, спричиненими повномасштабною війною. Йдеться, зокрема, про порушення ланцюгів постачання, скорочення пропозиції окремих товарів, збільшення витрат бізнесу, фізичне руйнування потужностей та інфраструктури внаслідок терористичних дій росії та окупації окремих територій. Інфляційні очікування більшості економічних агентів погіршуються, що створює додатковий ціновий тиск. Фіксація офіційного курсу гривні до долара США та тарифів на газ і тепло, а також часткове налагодження поставок продукції стримували зростання цін.

Базова інфляція

Базова інфляція пришвидшилася до 15.2% р/р із 13.8% р/р у травні.

Темпи зростання цін на оброблені продовольчі товари зросли до 21.5% р/р унаслідок збільшення виробничих витрат бізнесу, зокрема на енергоносії та логістику. Так, пришвидшилося подорожчання м'ясних та рибних продуктів, масла, маргарину, борошняних виробів та безалкогольних напоїв. Натомість сповільнилося зростання цін на соняшникову олію через ефекти бази порівняння та більшу пропозицію з огляду на обмежені можливості експорту продукції.

Подорожчання непродовольчих товарів пришвидшилося до 9.2% р/р. Це пояснюється зростанням витрат на логістику та підвищеним попитом на ці товари, у тому числі з огляду на поступове повернення громадян до своїх місць проживання. Так, пришвидшилося подорожчання товарів для дому, зокрема посуду, меблів та побутової техніки, а також електроніки, автомобілів, фармацевтичних товарів і товарів для особистого догляду. Повільніше знижувалися ціни на одяг та взуття.

Швидшими темпами зростала й вартість послуг (на 14.3% р/р). Під впливом підвищеного попиту у відносно безпечних регіонах надалі збільшувалася вартість оренди житла. Дорожчали також послуги, пов'язані з ремонтом житла, через дефіцит деяких витратних матеріалів та робочої сили. Унаслідок збільшення цін на паливо зросла вартість послуг таксі. Швидше дорожчали й медичні послуги, а також послуги салонів краси, кінотеатрів, спортивних установ та закладів громадського харчування. Натомість нижчими темпами зростала вартість послуг готелів та пансіонатів через відсутність туристичного сезону цього року.

Зміна цін на сирі продукти харчування

Подорожчання сирих продуктів харчування значно пришвидшилося (до 36.1% р/р). Суттєво подорожчали

гречка, рис та інші крупи через вичерпання запасів та скорочення постачань. Пришвидшилося зростання цін на сіль через дефіцит на внутрішньому ринку внаслідок припинення діяльності, а пізніше – руйнування основного видобувного підприємства в Україні. Через порушення ланцюгів постачання та вищу вартість енергоносіїв швидше зростали ціни на овочі, фрукти та ягоди. Збільшення експорту та внутрішнього попиту призвело до прискорення подорожчання цукру. Поступове похвалення експорту також вплинуло на сповільнення темпів падіння цін на яйця та пришвидшення зростання цін на курятину і молоко. Через скорочення пропозиції зі східних та центральних областей швидшими темпами дорожчала й свинина.

Зміна адміністративно регульованих цін

Зростання адміністративно регульованих цін прискорилося (до 14.8% р/р). Вагомий внесок у зростання цін у відповідній категорії товарів мало подорожчання алкогольних напоїв через розширення попиту внаслідок послаблення обмежень на продаж алкоголю в різних регіонах України, звуження пропозиції та дефіцит тари. Останнє пов'язане з обмеженим імпортом та зростанням виробничих витрат внутрішніх виробників. Також суттєво прискорилося збільшення вартості автомобільних транспортних послуг на тлі подорожчання пального. Натомість зростання тарифів на комунальні послуги сповільнилося.

Зміна цін на пальне

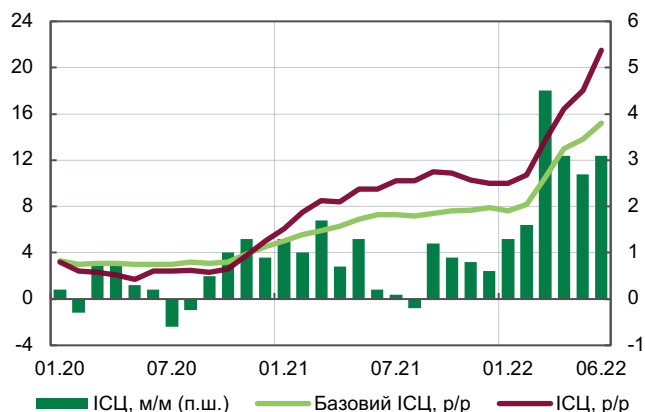
Темпи зростання цін на пальне стрімко збільшилися (до 90.9% р/р). Це насамперед пов'язано з високими цінами на нафту, дефіцитом пального та більшими витратами на логістику.

Промислова інфляція

У період дії воєнного стану, а також протягом трьох місяців після його завершення органи державної статистики призупиняють оприлюднення індексу цін виробників.

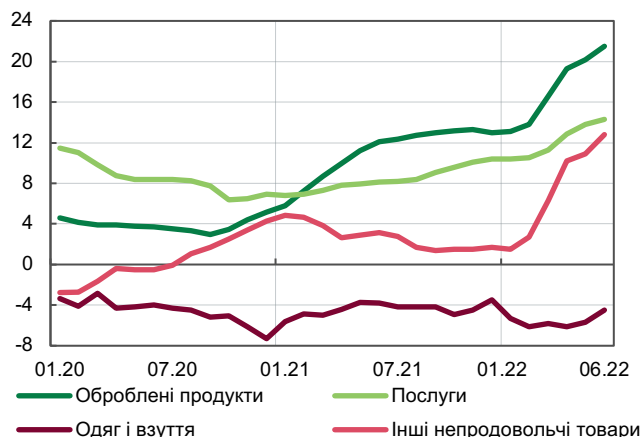
У червні 2022 року споживча інфляція пришвидшилася до 21.5% р/р. Зростання інфляції зумовлювалося спричиненими війною шоками пропозиції, серед яких порушення ланцюгів постачання, скорочення пропозиції окремих товарів, збільшення витрат бізнесу, фізичне руйнування активів та окупація окремих територій. Через ці чинники зросла також і базова інфляція (до 15.2% р/р)

Графік 1. Індекси споживчих цін, %



Джерело: ДССУ.

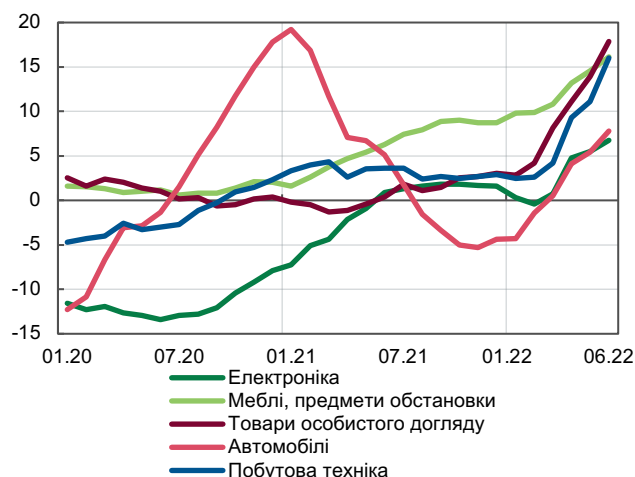
Графік 2. Основні компоненти базового ІЦЦ, % р/р



Джерело: ДССУ, розрахунки НБУ.

Швидше дорожчали непродовольчі товари через обмежену пропозицію, підвищення попиту на них на тлі поступового повернення громадян до своїх місць проживання, збільшення витрат на виробництво та логістику

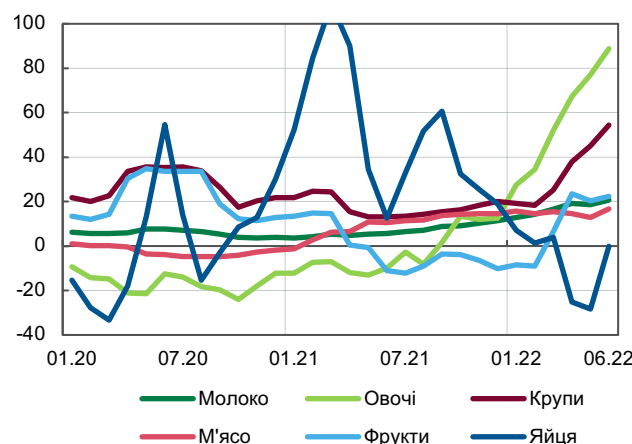
Графік 3. Ціни на окремі непродовольчі товари, % р/р



Джерело: ДССУ.

Тривало подорожчання продуктів харчування унаслідок скорочення постачань, вичерпання запасів та зростання виробничих витрат. Відновлення експорту окремих продуктів також зумовило їх подорожчання на внутрішньому ринку

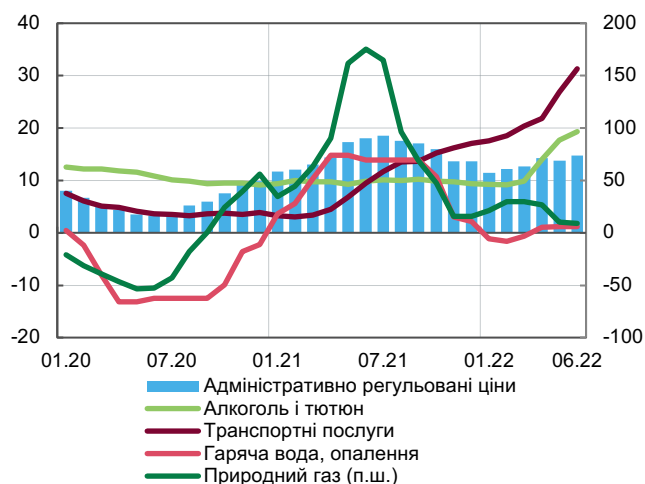
Графік 4. Ціни на окремі сирі продукти, % р/р



Джерело: ДССУ.

Також швидше дорожчав алкоголь через обмежену пропозицію та дефіцит тари, а також транспортні послуги – на тлі подорожчання пального. Натомість фіксація тарифів на газ і тепло стримувала зростання цін

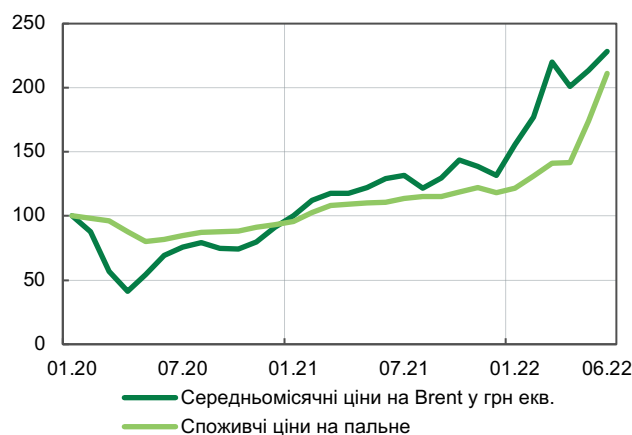
Графік 5. Компоненти адміністративно регульованих цін, % р/р



Джерело: ДССУ.

Темпи зростання цін на пальне стрімко збільшилися під впливом високих цін на нафту, дефіциту пального та значними витратами на логістику

Графік 6. Індекси цін на пальне, 01.2020 = 100



Джерело: ДССУ, Refinitiv Datastream, розрахунки НБУ.

Таблиця 1. Зміна цінових індексів ІСЦ

	Частка в ІСЦ для 2022 року, %	% р/р					Червень 2022 року, % м/м
		2020 рік	2021 рік	2022 рік			
				04	05	06	
Компоненти споживчого кошика (за класифікацією Національного банку України)							
Індекс споживчих цін	100.0	5.0	10.0	16.4	18.0	21.5	2.7
Базова інфляція	56.4	4.5	7.9	13.0	13.8	15.2	1.4
Небазова інфляція*	43.6	5.9	13.5	20.6	23.6	29.2	4.4
сирі продукти	20.9	4.1	11.8	25.6	28.9	36.1	4.1
адміністративно регульовані тарифи та ціни	20.0	9.9	13.6	14.2	13.8	14.8	1.9
пальне	2.8	-10.5	26.5	29.6	57.5	90.9	21.3
Окремі компоненти споживчого кошика (за класифікацією ДССУ)							
Продукти харчування та безалкогольні напої	43.6	4.9	12.7	22.4	23.6	27.7	3.2
Алкогольні напої, тютюнові вироби	8.2	9.2	9.4	14.1	17.7	19.3	2.4
Одяг і взуття	5.0	-7.3	-3.6	-6.1	-5.7	-4.3	-1.4
Житло, вода, е/е, газ та інші види палива, у т. ч.:	8.4	13.6	9.8	7.2	3.5	3.8	0.6
послуги з управління багатоквартирними будинками	0.3	2.7	6.7	7.4	7.5	7.0	0.5
водопостачання	0.2	18.5	11.8	12.8	12.8	12.8	0.0
гаряча вода	0.3	-1.5	3.0	4.2	5.3	4.0	-1.3
природний газ	2.3	56.3	15.5	26.7	10.1	9.4	0.0
центральне опалення	1.4	-2.4	1.7	0.6	0.6	0.6	0.0
електроенергія	1.6	0.0	26.5	-7.4	-7.4	-7.4	0.0
Транспорт	9.3	2.7	11.1	18.2	29.3	42.4	11.2
Зв'язок	3.0	4.1	7.5	10.3	9.4	10.0	0.9
Освіта	1.4	13.9	17.0	16.4	16.2	15.9	0.1

* Розрахунки Національного банку України на підставі даних ДССУ. Сума внесків компонентів ІСЦ може відхилитися від загального ІСЦ у результаті застосування динамічних ваг відповідно до методології ДССУ та округлення.

Список скорочень:

ІСЦ	індекс споживчих цін	м/м	у місячному вимірі
ДССУ	Державна служба статистики України	р/р	у річному вимірі
НБУ	Національний банк України	п. ш.	права шкала